

६१५५६

नेपाल-चीन-सीमा
को
सन्धि पत्र

२०१८

सन्धि पत्र

श्री मदन पुरस्कार पुस्तकालय,
नेपाल चीन सीमा समिति काठमाडौं
२०७१/८/२२

मदन पुरस्कार पुस्तकालय

नेपाल अधिराज्य र जनवादी गणतन्त्र चीन

को

बीच भएको सिमानाको सन्धिपत्र

नेपाल अधिराज्यका श्री ५ महाराजाधिराज तथा जनवादी गणतन्त्र चीनका राष्ट्रपतिबाट

नेपाल र चीनको सिमाना सम्बन्धि प्रश्नको औपचारिक समाधान दुई देशको जनताका मौलिक हितको निम्ति हो भन्ने कुरामा मतैक्य भएको हुनाले,

दुई देशको बीच कूटनैतिक सम्बन्ध स्थापना भए देखि दुई देशको बीचको लामो मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध उत्तरोत्तर वृद्धि हुंदै गएको छ, तथा दुवै पक्षले शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्वको पांच सिद्धान्तको आधारमा एवं न्याय, औचित्य, आपसी ज्ञान र आपसी सहयोगको भावनामा दुई देशको सिमाना सम्बन्धि प्रश्न मैत्रीपूर्ण छलफल द्वारा निर्विघ्नतापूर्वक संपूर्णतया समाधान गरेको छ भनी संतोषपूर्वक अवगत गरिएको हुनाले,

दुई देशको बीचको संपूर्ण सिमानाको औपचारिक रेखांकनले र शान्ति एवं मैत्रीको सिमानाको रूपमा यसको दृढीकरणले नेपाल र चीनको मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध झन बलियो गर्ने स्तंभको मात्र काम गर्दैन कि यी कार्य एशियामा र विश्वमा शान्ति प्रबल बनाउने दिशातर्फ एक देन पनि हुन् भन्ने दृढ विश्वास भएको हुनाले,

यो उद्देश्य पूर्तिको लागि श्री ५ को सरकार नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकारको बीच सीमा सम्बन्धि विषयमा भएको मार्च २१, १९६० को सन्झौताको आधारमा वर्तमान सन्धिपत्र गर्ने संकल्प गरी देहाए बमोजिम गर्न मंजूर गर्दछन्।

दफा एक

सन्धिपत्र गर्ने दुवै पक्षले, परंपरागत प्रचलित सीमारेखाको आधार मानेर, तथा संयुक्त रूपमा आवश्यक स्थानीय निरीक्षण एवं सर्वेक्षण सम्पन्न गरेर समानता, आपसी हित, मित्रता र आपसी सहयोगको सिद्धान्तको आधारमा कुनै हेरफेर गरी पश्चिम देखि पूर्वतक संपूर्ण सिमानाको देहाएको रेखांकनलाई मंजूर गरेका छन्। रेखाको दक्षिणतर्फ नेपाली क्षेत्र र उत्तर तर्फ चिनीया क्षेत्र हुनेछ।

- (१) नेपाल चीन सीमारेखा काली नदी र टिकर नदीको पानी ढलो तथा कर्णाली (मापचू) नदीका सहायक नदीहरू र टिकर नदीको पानी ढलो सम्मिलित भएको स्थानबाट प्रारंभ हुन्छ, त्यहांबाट यो दक्षिण पूर्वतर्फ कर्णाली (मापचू) नदीका सहायक नदीहरू तथा टिकर नदी र सेती नदीका पानी ढलो हुंदै लिपुधुरा (न्यूमा-चिसा) हिमालको श्रृंखला र लिपुधुरा (टिकरलिपु) भंज्याङबाट गुज्जी उराई (पेलिहन) भंज्याङतक जान्छ।
- (२) उराई (पेलिहन) भंज्याङबाट सीमारेखा दक्षिण पूर्वतर्फ करीव ५०० मिटर तक पहाडी श्रृंखला भै गुज्जन्छ, त्यसपछि ५६५५ मिटरको उचाई तक उत्तर पूर्व तर्फ जान्छ, त्यहांबाट उत्तर पश्चिमतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै ठाडो ढुङ्गा टुप्पा (टोजाङ) तक क्रमशः जान्छ, त्यसपछि उत्तर पूर्वतर्फ ५५८० ६ मिटरको उचाईबाट गुज्जदै चिमाला भंज्याङतक जान्छ, त्यहांबाट यो चिमाला हुंदै नुमोचे टुप्पा (लुङमोचेको) तक साधारणतः उत्तर पश्चिम तर्फ जान्छ, त्यहांबाट सीमारेखा किटको टुप्पा (पेमोवोटुङको) बाट गुज्जी साधारणतः

मदन पुरस्कार पुस्तकालय

पूर्वतर्फ जान्छ र त्यसपछि किटको (चोकरटुङ) पहाडको धार हुंदै तलतिर यादांग्रे (चिलुपा) खोलातक झर्छ, त्यसपछि यो यादांग्रे (चिलुपा) खोलै खोला गुज्री उत्तर तर्फ यसको कर्णाली (मापचू) नदीसितको दोभानतक जान्छ, त्यसपछि यो कर्णाली (मापचू) नदीको खोलै खोला गुज्री हिल्सा (युशा) तक साधारणतः पूर्वतर्फ जान्छ । हिल्सा (युशा) मा सीमारेखा कर्णाली (मापचू) नदीबाट पृथक् हुन्छ र उत्तर पूर्वतर्फ पहाडको धारबाट गुज्रदै टाकुले (चियालोसा) तक जान्छ, त्यसपछि कुमालापचे (कुमालाट्से), घान बोछेको (कांगपाउचेको) र मानेपामंगो (मैनिपेमिको) बाट गुज्री कांगर्जे (कांगकोना) तक पहाडी श्रृंखला भै जान्छ, त्यसपछि काण्डुम्बु (कांगचुपेङ) र ६५५० मिटरको उचाईबाट गुज्री नालाकंकर तक उत्तर तर्फ जान्छ ।

(३) नालाकंकरबाट सीमारेखा मानसरोवरमा बग्ने सहायक नदीहरू तथा हुम्ला कर्णाली नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलो हुंदै नालाकंकर भंज्याङबाट गुज्री लापचे (लाट्सेला) भंज्याङ तक साधारणतः उत्तरपूर्व तर्फ जान्छ, त्यहाँबाट यो मानसरोवरमा बग्ने सहायक नदीहरू र माचुआन नदीका सहायक नदीहरू तथा हुम्ला कर्णाली नदी, मुगु कर्णाली नदी र पाँजाङ खोलाका सहायक नदीहरूका पानी ढलो हुंदै चाङग्ला पहाड, नाम्जा भंज्याङ, थौ (खुङ) भंज्याङ र मारिम भंज्याङबाट गुज्री पिन्डु भंज्याङतक साधारणतः दक्षिण पूर्व तर्फ जान्छ, त्यसपछि यो दक्षिण पूर्वतर्फ माचुआन नदीका सहायक नदीहरू तथा बार्बुङ नदी र काली गण्डकी नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलो हुंदै ६२१४'१ मिटरको उचाईतक उत्तर पूर्वतर्फ क्रमशः मोडिदै जान्छ ।

(४) ६२१४'१ मिटरको उचाईबाट सीमारेखा उत्तर पूर्वतर्फ पहाडको धार हुंदै ५०२५ मिटरको उचाईबाट गुज्री तथा आंगारछु (आंगारचुवो) खोलाबाट पार हुंदै ५०२९ मिटरको उचाईतक जान्छ, त्यहाँबाट यो थुक्चू (टुचु) पहाड को धार हुंदै ४७३० मिटरको उचाई र पांगल्हाम (वुंगला) बाट गुज्री टिङग्लीभोढो ढिस्कोको उत्तर पश्चिमको हदको फेदितक साधारणतः पूर्वतर्फ जान्छ, त्यसपछि उत्तर पूर्वतर्फ मोडिन्छ र हमारछुसु (रोमाचुस्वी) वर्षे खोलाको दक्षिण किनारबाट गुज्री टिङग्लीभोढो ढिस्कोको उत्तर पूर्वको हदको फेदितक जान्छ, त्यहाँबाट दक्षिण पूर्वतर्फ मोडिन्छ, उत्तर तर्फ बग्ने दुई वर्षे खोलाहरूको दोभान पार गर्छ र उत्तरतर्फ बग्ने तीन वर्षे खोलाहरूको दोभान तक जान्छ र त्यसपछि उपर्युक्त तीन वर्षे खोलाहरूको पूर्विय खोलै खोला उक्ली ४६९७'९ मिटरको उचाईतक जान्छ, त्यसपछि वर्षे खोला पार गरी ४६०५'८ मिटरको उचाईतक दक्षिण पश्चिम तर्फ मोडिन्छ, त्यहाँबाट यो फुंफुला (पेंग पेंगला) बाट र त्यसपछि ४६७६'६ मिटरको उचाई र ४७५४'९ मिटरको उचाईबाट गुज्री ४७९८'६ मिटरको उचाई तक छुको मापोज (चुकोमाबोरी) पहाडी श्रृंखला हुंदै साधारणतः दक्षिण पूर्वतर्फ जान्छ, त्यहाँबाट सियाबालाबाट गुज्री उत्तर पूर्व तर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै जान्छ, त्यसपछि ५०४४'१ मिटरको उचाईबाट गुज्री चाक्लोतक साधारणतः पूर्वतर्फ जान्छ ।

(५) चाक्लोबाट सीमारेखा यालु साङपो नदीका सहायक नदीहरू तथा काली गण्डकी नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलो हुंदै ६७२४ मिटरको उचाईबाट गुज्री लुगुला भंज्याङतक साधारणतः दक्षिणतर्फ जान्छ, त्यहाँबाट यो लुगुला हिमाल एवं यालुसाङपो नदीका सहायक नदीहरू तथा मस्योङ्दी नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलो हुंदै ग्याला (ग्या) भंज्याङतक साधारणतः पूर्वतर्फ जान्छ ।

(६) ग्याला (ग्या) भंज्याङबाट सीमारेखा पहाडी श्रृंखला हुंदै ५७८२ मिटरको उचाईतक पूर्वतर्फ जान्छ, त्यसपछि लाजिङ भंज्याङतक दक्षिण पूर्वतर्फ जान्छ, त्यसपछि यो लाजिङ पहाडको श्रृंखला हुंदै ५४४२

मिटरको उचाई र लाउयुङ्ग (लाचोंग) भंज्याडवाट गुञ्जी ५२३६ मिटरको उचाईतक जान्छ, त्यसपछि साम्दो हिमालतक दक्षिण पश्चिमतर्फ मोडिन्छ, त्यहांबाट साधारणतः दक्षिण पूर्वतर्फ जान्छ र क्रमशः ६१३६ मिटरको उचाईवाट गुञ्जी ५४६४ मिटरको उचाईतक लाजिङ पहाडको श्रृंखला हुंदै जान्छ र त्यसपछि तोम (डोगार) नदी सीधा पार गरी ५७२४ मिटरको उचाईतक जान्छ, त्यहांबाट सीमा रेखा साधारणतः उत्तर पूर्वतर्फ हिमालयको श्रृंखला हुंदै ६०१० मिटरको उचाई, ५३६० मिटरको उचाई र ५६७२ मिटरको उचाईवाट गुञ्जी थाप्ले भंज्याडतक जान्छ ।

- (७) थाप्ले भंज्याडवाट सीमारेखा पहाडी श्रृंखला हुंदै सारीयाडकांग हिमालवाट गुञ्जी खोजानतक साधारणतः उत्तर पूर्वतर्फ जान्छ, त्यहांबाट यो हिमालयको श्रृंखला हुंदै मैलाट् साचिङ भंज्याड, पाशुवो हिमाल र लाङपो हिमालवाट गुञ्जी यांग्रा (याग्नेनकांग्री) हिमालतक साधारणतः दक्षिण तर्फ जान्छ ।
- (८) यांग्रा (याग्नेन कांग्री) हिमालवाट सीमारेखा दक्षिणतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै सालासुंगेतक जान्छ र त्यसपछि साधारणतः पूर्वतर्फ र त्यसपछि उत्तर पूर्वतर्फ सुख्खा खोलाको धारवाट गुञ्जन्छ र सांजेन (सांजिङ) नदीतक पुग्न केरावास(जिरापो) हुंदै गुञ्जन्छ, त्यसपछि त्यस खोलै खोला गुञ्जी दक्षिण पूर्वतर्फ त्यस नदी र भ्रांगे (चांसे) नदीको दोभानवाट गुञ्जन्छ र सांजेन (सांजिङ) नदीको खोलै खोला गुञ्जी पाङस्युङ (गेंजुम्मा) खर्कको दक्षिण तर्फ र छहरे खर्कको उत्तर तर्फको सानु पहाडको धार सांजेन (सांजिङ) नदीसित सम्मिलित हुने स्थानतक जान्छ, र त्यसपछि यो उक्त सानु पहाडको धारवाट गुञ्जी पूर्वतर्फ जान्छ, र त्यसपछि ४६५६'४ मिटरको उचाईतक दक्षिण पूर्वतर्फ जान्छ, र त्यसपछि कालो टुप्पातक पूर्वतर्फ जान्छ, त्यहांबाट यो भुर्लुङ खोला र खेसाधाङ (टांगसियाका) खोलाको दोभानतक पहाडी श्रृंखलावाट गुञ्जन्छ, त्यसपछि भुर्लुङ खोलै खोला गुञ्जी यसको र केरुङ खोलाको दोभानतक पूर्वतर्फ जान्छ, त्यहांबाट दक्षिण तर्फ र त्यसपछि पूर्वतर्फ केरुङ खोलै खोला गुञ्जी यसको र लेण्डे (टुङलिङसाङपो) खोलाको दोभानतक जान्छ, त्यसपछि रसुवा पूल बाट गुञ्जी लेण्डे (टुङलिङ साङपो) खोला उक्ली लेण्डे (टुङलिङ साङपो) र जम्बु (गोवासियाचू) खोलाको दोभानतक उत्तर पूर्वतर्फ जान्छ, त्यसपछि जम्बु (गोवासियाचू) खोलै खोला उक्ली उपल्लो जम्बु (गोवासियाचू) खोलाका दुई सहायक नदीहरू चुसुम्डो साङपो नदी र फुरिफुसाङपो नदीको दोभानवाट गुञ्जी चुसुम्डोमा रहेको सिमास्तंभको स्थानतक पुग्न पूर्वतर्फ मोडिन्छ ।
- (९) चुसुम्डोमा रहेको सिमास्तंभको स्थानवाट सीमारेखा साधारणतः दक्षिण पूर्वतर्फ सेतो पोखरीको (सोगाकांग्री) हिमाल, लाङटाङ हिमाल, दोर्ले पहाड र फुर्बोच्याचु (गुलिन्चिन्) पहाडको श्रृंखलावाट गुञ्जी खराने (चकेसुमु) पहाडतक जान्छ, त्यहांबाट खराने (चांगनिवाचु) खोलातक झर्छ र त्यसपछि त्यो खोलै खोला गुञ्जी दक्षिण तर्फ यसको र भोटेकोशी (भोचू) नदीको दोभानतक जान्छ, र त्यसपछि दक्षिण तर्फ भोटेकोशी (भोचू) नदी खोलै खोला गुञ्जी भैसे (दलैमा) पूलवाट गुञ्जी भोटेकोशी (भोचू) नदी र जुम (जुन्चु) नदीको दोभानतक जान्छ, त्यहांबाट पूर्वतर्फ जुम (जुन्चू) खोलै खोला उक्ली जुम खोलाको शिरको टुप्पा (साजे पहाड) तक जान्छ, त्यहांबाट सीमा रेखा साधारणतः उत्तर तर्फ ६२०८'८ मिटरको उचाई (चोमो पामरी) तक पहाडी श्रृंखलावाट गुञ्जन्छ ।
- (१०) ६२०८'८ मिटरको उचाई (चोमो पामरी) वाट सीमारेखा साधारणतः उत्तरतर्फ पहाडी श्रृंखलावाट गुञ्जी ५६१४'८ मिटरको उचाई तक जान्छ, त्यसपछि साधारणतः उत्तर पूर्वतर्फ सुदेमो (सोन्डेमोकांग्री) हिमाल

हुंदै ५१४८ मिटरको उचाई वाट गुञ्जन्छ र त्यसपछि सुङ्गदेमु (सोन्डेमोचु) खोलाका दुईटा महायक नदीहरू पार गरी उक्त दुई सहायक नदीहरूको मध्यमा रहेको मुडेमो (सोन्डेमो) वाट गुञ्जी ग्यान बयान तक जान्छ, त्यसपछि यो ग्यान बयान पहाडी श्रृंखला हुंदै तलतिर झरी लापचे (पिनभू साडपो) नदीको पश्चिमी सहायक नदी पार गर्छ, र त्यसपछि कोर्लाङ पारीको टिप्पा (सेबोवोरी) मा ५३७०.५ मिटरको उचाई तक पहाडी श्रृंखला हुंदै जान्छ, त्यहांबाट सीमारेखा दक्षिण पूर्वतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै तलतिर मोडिन्छ, लापचे (लापचे खुडसाडपो) नदीको पूर्विय सहायक नदी पार गर्छ, त्यसपछि यो ५३६७.२ मिटरको उचाईतक पिदिन् (बिदिन कांग्री) हिमालको श्रृंखला हुंदै गुञ्जन्छ, त्यहांबाट सीमारेखा पश्चिमतर्फ पहाडी श्रृंखलाबाट गुञ्जी रालिङ (कावोवोरी) मा ५४४४.२ मिटरको उचाईतक मोडिन्छ, त्यसपछि साधारणतः दक्षिण तर्फ रीसीङ गुम्बो (रासुमकुपो) पहाडको श्रृंखलाबाट गुञ्जी न्यूले (नेल्हू) पूलतक जान्छ ।

(११) न्यूले (नेल्हू) पूलबाट सीमारेखा गौरी शंकर (चेजेन्मा) तक साधारणतः पूर्वतर्फ जान्छ, र त्यसपछि पूर्वतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै जान्छ र त्यसपछि उत्तरतर्फ रोडस्यार नदी र रोडगबुक नदी तथा दुधकोशी नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलोबाट गुञ्जी नाडपा भंज्याङतक जान्छ र त्यसपछि साधारणतः दक्षिण पूर्वतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै चोओयु पहाड, निरेलंगुर (पुमोलि पहाड), सगरमाथा (झोल्मोलुङमा) र ल्होत्सेबाट गुञ्जी मकालु पहाडतक जान्छ, त्यसपछि दक्षिण पूर्वतर्फ जान्छ र त्यसपछि पूर्वतर्फ पहाडी श्रृंखला हुंदै पोप्टी भंज्याङ तक जान्छ ।

(१२) पोप्टी भंज्याङबाट सीमारेखा पहाडी श्रृंखला हुंदै पूर्वतर्फ केपुडांडा (सागाला) वाट गुञ्जी खाडे डांडा (खाराला) तक जान्छ, र त्यसपछि साधारणतः उत्तर पूर्व तर्फ ल्हानाकपू (लानापो) र छिपुङ (चेवुम) वाट गुञ्जी सुम्जुङ (सुन्चुन्चु) नदीको शिरतक जान्छ, त्यसपछि यो सुम्जुङ (सुन्चुन्चु) खोलै खोला गुञ्जी यसको र किमाथाङकाबाट चेण्टाङतक गएको गोरेटोको दोभानतक जान्छ, त्यसपछि यो गोरेटोबाट गुञ्जी कामा (कर्मा साडपो) नदीको पूलतक जान्छ, त्यहांबाट यो साधारणतः दक्षिण पूर्वतर्फ कामा (कर्मा साडपो) नदीको खोलै खोला गुञ्जी यसको र अरुण (पेन्चू) नदीको दोभानबाट गुञ्जन्छ र त्यसपछि अरुण (पेन्चू) नदीको खोलै खोला गुञ्जी यसको र नादाङ नदीको दोभानतक जान्छ, त्यसपछि यो पश्चिमतर्फ अरुण (पेन्चू) नदीको खोलै खोला क्रमशः गुञ्जी यसको र छोकाङ (सोकाङ चिङ्गपो) नदीको दोभान तक जान्छ, त्यसपछि सीमारेखा अरुण (पेन्चू) नदीबाट पृथक हुन्छ र साधारणतः पूर्वतर्फ पहाडी धार हुंदै आङगडे र ताले (दलाई) भंज्याङ वाट गुञ्जी ताले (दलाईला) पहाडतक जान्छ र त्यसपछि पहाडी श्रृंखला हुंदै डुकान (जुङकान), खाचुन्खा (केजुङकान), रेलिन्बु (रेन्लाङगबु) र मुलुलावाट गुञ्जी राखा (रागला) भंज्याङ तक जान्छ ।

(१३) राखा (रागला) भंज्याङबाट सीमारेखा साधारणतः पूर्वतर्फ नादाङ नदी र यारू नदीका सहायक नदीहरूको तथा तमोर नदीका सहायक नदीहरूको पानी ढलो हुंदै उम्बक (ओम्बोला) भंज्याङ, टिपताला (थेपुताला) भंज्याङ, कांग्ला (यांडमा खाडला) भंज्याङ र चाबुक्लाबाट गुञ्जी अन्तिम हदको स्थान, खार नदी तथा चाबुक नदीको पानी ढलो र खार नदी र ल्होनाक नदीको पानी ढलो सम्मिलित हुने स्थान तक जान्छ ।

यस दफामा वर्णन गरिए अनुसारको दुई देशको बीचको संपूर्ण सीमारेखांकन वर्तमान सन्धिपत्रमा संलग्न

गरिएको १:५००,००० को संपूर्ण सिमानाको नक्सामा अंकित गरिएकोछ, दुबै पक्षबाट स्थापना गरिएको अस्थायी सीमा स्तम्भहरूको स्थापन तथा सिमानाको खास इलाकाको पूर्ण विवरण युक्त रेखांकन वर्तमान सन्धिपत्रमा संलग्न गरिएको १:५०,००० को ती इलाकाहरूको नक्सामा अंकित गरिएकोछ ।

दफा दुई

सन्धिपत्र गर्ने दुबै पक्षले सीमारेखा नदीबाट गुज्रिदा मध्यधार रेखा सिमाना हुनेछ भनी मंजुर गरिएको छ । सीमा नदीले आफ्नो बाटो बदलेको खण्डमा दुबै पक्षको बीच अर्को सम्झौता नभएमा सिमानाको मौलिक रेखा यथास्थित रहनेछ ।

दफा तीन

वर्तमान सन्धिपत्रमा हस्ताक्षर सम्पन्न भएपछि दुई देशको सिमाना सम्बन्धि विषयमा दुई पक्षको बीच भएको मार्च २१, १९६० को संझौता अनुसार गठित नेपाल चीन संयुक्त सीमा कमिटीले दुबै देशको सीमारेखामा आवश्यकतानुसार स्थायी सीमा-स्तम्भहरू स्थापना गर्नेछ र त्यसपछि सीमारेखा र स्थायी सीमास्तम्भहरूको स्थापन देखाइएको पूर्ण विवरण युक्त नक्सा संलग्न गरिएको संपूर्ण सीमा रेखाको पूर्ण रेखांकन तथा स्थायी सीमा-स्तम्भहरूको स्थापनको वर्णन युक्त मूल-लिपिको मसौदा गर्नेछ । उपर्युक्त मूल-लिपि दुई देशका सरकारहरू द्वारा हस्ताक्षर भएपछि वर्तमान सन्धिपत्रको परिशिष्ट हुनेछ तथा पूर्ण विवरण युक्त नक्सा वर्तमान सन्धिपत्रमा संलग्न गरिएको नक्साहरूको स्थानमा राखिने छ ।

उपर्युक्त मूल-लिपिमा हस्ताक्षर भएपछि नेपाल चीन संयुक्त सीमा कमिटीको कर्तव्य अन्त हुनेछ, तथा दुबै पक्षको बीच दुई देशको सिमाना सम्बन्धि विषयमा भएको मार्च २१, १९६० को संझौता लागु हुन छोड्ने छ ।

दफा चार

सन्धिपत्र गर्ने दुबै पक्षले दुई देशको बीचको सिमानाको औपचारिक रेखांकनको पश्चात सीमा-सम्बन्धमा उत्पन्न हुने कुनै पनि विवाद दुबै पक्ष द्वारा मैत्री-पूर्ण छलफलबाट समाधान गरिनेछन् भनी मंजूर गरिएको छ ।

दफा पाँच

वर्तमान सन्धिपत्र हस्ताक्षर भएको दिन देखि लागु हुने छ ।

मुकाम पेकिंग विक्रम सम्बत् २०१८ साल अश्विन गते रोज तदनुसार इस्वी सन् १९६१ अक्टोबर तारिखका दिन नेपाली, चीनिया र अंग्रेजी भाषामा प्रत्येकको दुई दुई कापीमा सबै बराबर किसिमले प्रमाणित हुने गरी यो सन्धिपत्रमा हस्ताक्षर गरियो ।

नेपाल अधिराज्यका श्री ५ महाराजाधिराज

महेन्द्र वीर विक्रम शाह देव
(सही)

जनवादी गणतन्त्र चीनका राष्ट्रपति

ल्यू शाओ-चि
(सही)

श्री मदन पुरस्कार पुस्तकालय

नेपाल चीन सीमा कमान्डो

२०३८ | २१२२

Boundary Treaty Between the Kingdom of Nepal and the People's Republic of China

His Majesty the King of Nepal and the Chairman of the People's Republic of China,

Being of the agreed opinion that a formal settlement of the question of the boundary between Nepal and China is of fundamental interest to the peoples of the two countries;

Noting with satisfaction that the friendly relations of long standing between the two countries have undergone further development since the establishment of diplomatic relations between the two countries and that the two Parties have, in accordance with the Five Principles of Peaceful Co-existence and in a spirit of fairness, reasonableness, mutual understanding and mutual accommodation, smoothly achieved an overall settlement of the boundary question between the two countries through friendly consultations;

Firmly believing that the formal delimitation of the entire boundary between the two countries and its consolidation as a boundary of peace and friendship not only constitute a milestone in the further development of the friendly relations between Nepal and China, but also are a contribution towards strengthening peace in Asia and the world;

Have resolved for this purpose to conclude the present Treaty on the basis of the Agreement Between His Majesty's Government of Nepal and the Government of the People's Republic of China on the Question of the Boundary Between the Two Countries of March 21, 1960 and have agreed upon the following:

Article I

The Contracting Parties, basing themselves on the traditional customary boundary line and having jointly conducted necessary on-the-spot investigations and surveys and made certain adjustments in accordance with the principles of equality, mutual benefit, friendship and mutual accommodation, hereby agree on the following alignment of the entire boundary line from west to east, Nepalese territory being south of the line and Chinese territory north thereof:

(1) The Nepalese-Chinese boundary line starts from the point where the watershed between the Kali River and the Tinkar River meets the watershed between the tributaries of the Karnali (Mapchu) River on the one hand and the Tinkar River on the other hand, thence it runs southeastwards along the watershed between the tributaries of the Karnali (Mapchu) River on the one hand and the Tinkar River and the Seti River on the other hand, passing through Lipudhura (Niumachisa) snowy mountain ridge and Lipudhura (Tinkarlipu) Pass to Urai (Pehlin) Pass.

(2) From Urai (Pehlin) Pass, the boundary line runs along the mountain ridge south-eastwards for about 500 meters, then northeastwards to Height 5655 meters, thence continues to run along the mountain ridge northwestwards to Tharodhunga Tuppa (Tojang), then northeastwards passing through Height 5580.6 meters to Chimala Pass, thence it runs generally northwestwards, passing through Chimala to Numoche Tuppa (Lungmochiehkueo); thence the boundary line runs generally eastwards, passing through Kitko Tuppa (Paimowotunkueo) and then runs along Kitko (Chokartung) mountain spur down to the Yadangre (Chilungpa) stream, then it follows the Yadangre (Chilungpa) stream northwards to its junction with the Karnali (Mapchu) River, then it follows the Karnali (Mapchu) River generally eastwards to Hilsa (Yusa). At Hilsa (Yusa), the boundary line departs from the Karnali (Mapchu) River and runs northeastwards along the mountain spur up to Takule (Chialosa), then along the mountain ridge, passing through Kumalapche (Kumalatse), Ghanbochheko (Kangpaochekueo) and Manepamango (Mainipaimikueo) to Kangarje (Kangkuona), then northwards passing through Kandumbu (Kangchupeng) and Height 6550 meters to Nalakankar.

(3) From Nalakankar, the boundary line runs generally northeastwards along the watershed between the tributaries flowing into the Manasarowar Lake and the tributaries of the Humla Karnali River passing through Nalakankar Pass to Lapche (Latsela) Pass; thence it runs generally southeastwards along the watershed between the tributaries flowing into the Manasarowar Lake and the tributaries of the Machuan River on the one hand and the tributaries of the Humla Karnali River, the Mugu Karnali River and the Panjang Khola on the other hand, passing through Changla mountain, Namja Pass, Thau (Khung) Pass and Marem Pass to Pindu Pass, then it continues to run southeastwards along the watershed between the tributaries of the Machuan River on the one hand and the tributaries of the Barbung River and the Kali Gandaki River on the other hand gradually turning northeastwards to Height 6214.1 meters.

(4) From Height 6214.1 meters, the boundary line runs northeastwards along the mountain spur, passing through Height 5025 meters and crossing the Angarchhu (Angarchubo) stream to Height 5029 meters; thence it runs generally eastwards along Thukchu (Tuchu) mountain spur, passing through Height 4730 meters and Panglham (Bungla) to the foot of Tingli Bhodho spur at its northwestern end, then turns northeastwards and runs along the southern bank of the Rhamarchhushu (Roumachushui) seasonal stream to the foot of Tingli Bhodho spur at its northeastern end; thence turns southeastwards, crosses the junction of two seasonal streams flowing northwards, and runs to the junction of three seasonal streams flowing northwards, and then up the eastern stream of the above three seasonal streams to Height 4697.9 meters, then turns southwestwards crossing a seasonal stream to Height 4605.8 meters; thence it runs generally southeastwards passing through Phumphula (Pengpengla) and then along Chhukomapo (Chukomaburi) mountain ridge, passing through Height 4676.6 meters and Height 4754.9 meters to Height 4798.6 meters, thence along the mountain ridge northeastwards passing through Hsiabala, then generally eastwards passing through Height 5044.1 meters to Chaklo.

(5) From Chaklo, the boundary line runs generally southwards along the watershed between the tributaries of the Yalu Tsangpo River and the tributaries of the Kali Gandaki River, passing through Height 6724 meters to Lugula Pass, thence it runs generally eastwards along Lugula snowy mountain and the watershed between the tributaries of the Yalu Tsangpo River and the tributaries of the Marshiyangdi River to Gyala (Gya) Pass.

(6) From Gyala (Gya) Pass, the boundary line runs along the mountain ridge eastwards to Height 5782 meters, then southeastwards to Lajing Pass, then it runs along Lajing mountain ridge, passing through Height 5442 meters and Lajung (Lachong) Pass to Height 5236 meters, then turns southwestwards to Sangmudo snowy mountain; thence generally southeastwards and continues to run along Lajing mountain ridge, passing through Height 6139 meters to Height 5494 meters, and then in a straight line crosses the Tom (Dougar) River to Height 5724 meters; thence the boundary line runs generally northeastwards along the snowy mountain ridge, passing through Height 6010 meters, Height 5360 meters and Height 5672 meters to Thaple Pass.

(7) From Thaple Pass, the boundary line runs generally northeastwards along the snowy mountain ridge, passing through Tsariyangkang snowy mountain to Khojan; thence it continues to run generally southwards along the snowy mountain ridge, passing through Mailatsaching Pass, Pashuo snowy mountain and Langpo snowy mountain to Yangra (Yangrenkangri) snowy mountain.

(8) From Yangra (Yangrenkangri) snowy mountain, the boundary line runs along the mountain ridge southwards to Tsalasungkuo and then generally eastwards and then northeastwards along a dry stream bed and passes through Kerabas (Jirapo) to reach the Sanjen (Sangching) River, then follows that river southeastwards, passes through its junction with the Bhryange (Changchieh) River and continues to follow the Sanjen (Sangching) River to a point where a small mountain spur south of Pangshung (Genjungma) pasture ground and north of Chhaharey pasture ground meets with the Sanjen (Sangching) River; then it runs along the above small mountain spur eastwards and then southeastwards to Height 4656.4 meters, then runs eastwards to the Black Top; thence it runs along a mountain spur to the junction of the Bhurlung River and the Khesadhang (Tanghsiaka) stream, then runs eastwards along the Bhurlung River to its junction with the Kyerong River; thence follows the Kyerong River southwards and then eastwards to its junction with the Lende (Tungling Tsangpo) River; then runs northeastwards up the Lende (Tungling Tsangpo) River, passing through Rasua Bridge to the junction of the Lende (Tungling Tsangpo) River and the Jambu (Guobashiachu) stream; thence turns eastwards up the Jambu (Guobashiachu) stream, passing through the junction of the Chusumdo Tsangpo River and the Phuriphu Tsangpo River, both the tributaries of the upper Jambu (Guobashiachu) stream, to reach the boundary marker point at Chusumdo.

(9) From the boundary marker point at Chusumdo, the boundary line runs generally southeastwards along the ridge of Seto Pokhari (Tsogakangri) snowy mountain, Langtang snowy mountain, Dorley mountain and Phurbo Chyachu (Gulinchin) mountain to Kharaney (Chakesumu) mountain; thence runs down to reach the Kharaney (Changnibachu) River

and then follows that river southwards to its junction with the Bhote Kosi (Bhochu) River; then follows the Bhote Kosi (Bhochu) River southwards, passing through Bhaise (Dalaima) Bridge to the junction of the Bhote Kosi (Bhochu) River and the Jum (Junchu) River; thence eastwards up the Jum (Junchu) River to its source at Jum Khola Ko Sir Ko Tuppa (Tsaje mountain); thence the boundary line runs generally northwards along the mountain ridge to Height 6208.8 meters (Chomo Pamari).

(10) From Height 6208.8 meters (Chomo Pamari), the boundary line runs generally northwards along the mountain ridge to Height 5914.8 meters, then generally northeastwards along Sudemo (Shondemo Kangri) snowy mountain passing through Height 5148 meters, and then crosses two tributaries of the Shongdemo (Shondemo Chu) stream, passing through Sudemo (Shondemo) which lies between the above two tributaries to Gyanbayan, then it runs along Gyanbayan mountain spur downwards, crosses the western tributary of the Lapche River (Pinbhu Tsangpo River), and then along the mountain spur up to Height 5370.5 meters at Korlang Pari Ko Tippa (Sebobori); thence the boundary line turns southeastwards along the mountain spur downwards, crosses the eastern tributary of the Lapche River (Lapche Khung Tsangpo River), then it runs along Piding (Bidin Kangri) snowy mountain to Height 5397.2 meters; thence the boundary line turns westwards along the mountain ridge to Height 5444.2 meters at Raling (Kabobori), then generally southwards along Rishinggumbo (Rasumkungpo) mountain ridge to Niule (Niehlu) Bridge.

(11) From Niule (Niehlu) Bridge, the boundary line runs generally eastwards to Gauri Shankar (Chejenma), and then eastwards along the mountain ridge and then northwards along the watershed between the Rongshar River and the Rongbuk River on the one hand and the tributaries of the Dudhkosi River on the other hand to Nangpa Pass, and then runs generally southeastwards along the mountain ridge, passing through Cho Oyu mountain, Gnire Langur (Pumoli mountain), Sagar Matha (Mount Jolmo Lungma) and Lhotse, to Makalu mountain; then runs southeastwards and then eastwards along the mountain ridge to Popti Pass.

(12) From Popti Pass, the boundary line runs along the mountain ridge eastwards passing through Kepu Dada (Tsagala) to Khade Dada (Kharala), and then generally northeastwards passing through Lhanakpu (Lanapo) and Chhipung (Chebum) to the source of the Shumjung (Sunchunchu) River; then it follows the Shumjung (Sunchunchu) River to its junction with the track leading from Kimathangka to Chentang, then it runs along the track to the bridge on the Kama (Karma Tsangpo) River; thence it runs generally southeastwards along the Kama (Karma Tsangpo) River passing through its junction with the Arun (Pengchu) River, and then along the Arun (Pengchu) River to its junction with the Nadang River, then continues to follow the Arun (Pengchu) River westwards to its junction with the Chhokang (Tsokangchingpo) River; thence the boundary line departs from the Arun (Pengchu) River and runs generally eastwards along a mountain spur passing through Angde and Tale (Dalai) Pass to Tale (Dalaila), and then runs along the mountain ridge passing through Dukan (Jungkan), Khachunkha (Kaijungkan), Relinbu (Renlangbu) and Sulula to reach Rakha (Ragla) Pass.

(13) From Rakha (Ragla) Pass, the boundary line runs generally eastwards along the watershed between the tributaries of the Nadang River and the tributaries of the Yaru River on the one hand and the tributaries of the Tamur River on the other hand, passing through Ombak (Ombola) Pass, Tiptala (Theputala) Pass, Kangla (Yangmakhangla) Pass and Chabukla to the terminal point where the watershed between the Khar River and the Chabuk River meets the watershed between the Khar River and the Lhonak River.

The entire boundary line between the two countries as described in the present Article is shown on the 1:500,000 maps of the entire boundary attached to the present Treaty; the location of the temporary boundary markers erected by both sides and the detailed alignment of certain sections of the boundary are shown on the 1:50,000 maps of those sections attached to the present Treaty.

Article II

The Contracting Parties have agreed that wherever the boundary follows a river, the midstream line shall be the boundary. In case a boundary river changes its course, the original line of the boundary shall remain unchanged in the absence of other agreements between the two Parties.

Article III

After the signing of the present Treaty, the Nepalese-Chinese Joint Boundary Committee constituted in pursuance of the Agreement of March 21, 1960 between the two Parties on the question of the boundary between the two countries shall set up permanent boundary markers as necessary on the boundary line between the two countries, and then draft a protocol setting forth in detail the alignment of the entire boundary line and the location of the permanent boundary markers, with detailed maps attached thereto showing the boundary line and the location of the permanent boundary markers. The above-mentioned protocol, upon being signed by the Governments of the two countries, shall become an annex to the present Treaty and the detailed maps shall replace the maps now attached to the present Treaty.

Upon the signing of the above-mentioned protocol, the tasks of the Nepalese-Chinese Joint Boundary Committee shall be terminated, and the Agreement of March 21, 1960 between the two Parties on the question of the boundary between the two countries shall cease to be in force.

Article IV

The Contracting Parties have agreed that any dispute concerning the boundary which may arise after the formal delimitation of the boundary between the two countries shall be settled by the two Parties through friendly consultations.

Article V

The present Treaty shall come into force on the day of the signing of the Treaty.

Done in duplicate in Peking on October 5, 1961, in the Nepalese, Chinese and English languages, all three texts being equally authentic.

His Majesty the King
of Nepal

Chairman of the People's Republic
of China

Mahendra Bir Bikram Shah Deva
(Signed)

Liu Shao-chi
(Signed)

श्री मदन पुरस्कार पुस्तकालय
नेपाल-चीन-सीमा कमिटी
२०१८/२०१९

नेपाल चीन सिमाना सन्धिमा सम्मिलित नक्साहरू
尼中边界条约附图

नेपाल अधिराज्यका श्री ५ महाराजाधिराज
尼泊爾國王陛下

जनवादी गणतन्त्र चीनका राष्ट्रपति
中華人民共和國主席

सूची म ल

बिबरण

नेपाल र चीन को संपूर्ण सिमानाको नक्सा (पश्चिमी भाग)

नेपाल र चीन को संपूर्ण सिमानाको नक्सा (पूर्वी भाग)

नेपाल चीन सिमानाको उराई भञ्ज्याङ्
देखि नाला कंकर सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

नेपाल चीन सिमानाको ६२१४.१ मिटर उच्चाई
देखि चाक्लो सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

नेपाल चीन सिमानाको ग्याला भञ्ज्याङ्
देखि थाप्ले भञ्ज्याङ् सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

नेपाल चीन सिमानाको यांग्रा हिमालय
देखि चुसुम्डो सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

नेपाल चीन सिमानाको ६२०८.८ मिटर उच्चाई
देखि न्यूले को पूल सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

नेपाल चीन सिमानाको पोप्टी भञ्ज्याङ्
देखि राखा भञ्ज्याङ् सम्मको पूर्ण बिबरण युक्त नक्सा

सम्मिलित नक्सा १ (क)

सम्मिलित नक्सा १ (ख)

सम्मिलित नक्सा २

सम्मिलित नक्सा ३

सम्मिलित नक्सा ४

सम्मिलित नक्सा ५

सम्मिलित नक्सा ६

सम्मिलित नक्सा ७

图 例

尼中边界全綫图 (西段部分)

尼中边界全綫图 (东段部分)

尼中边界柏林山口至那尔康卡地区详图

尼中边界 6214.1 米高地至恰克洛地区详图

尼中边界格牙山口至塔普勒山口地区详图

尼中边界央然康日至曲松多地区详图

尼中边界却莫巴馬热至聶魯桥地区详图

尼中边界波底山口至惹嘎拉山口地区详图

[附图一甲]

[附图一乙]

[附图二]

[附图三]

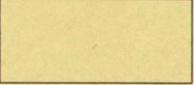
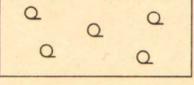
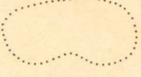
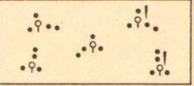
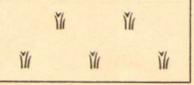
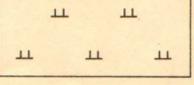
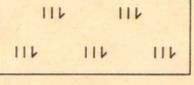
[附图四]

[附图五]

[附图六]

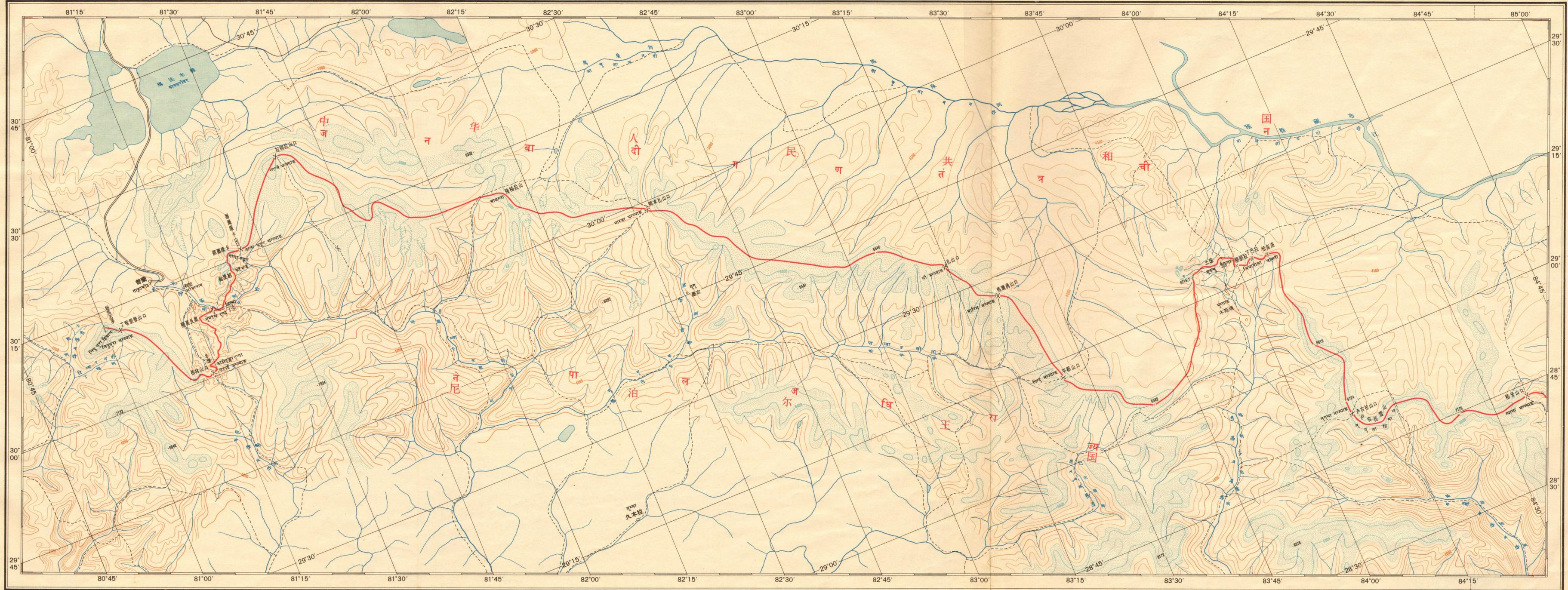
[附图七]

बिवरण 图 例

○		बस्ती 居民地	●	फुट्रो ढुंगो 独立石	●	मूल, प्रश्रवण 泉
☆		घद 水磨房		ढुंगाको थुप्रो 石堆	● 8882	उचाई बिन्दू 高程点
▣		मह भीर 产蜂蜜地		ऐतिहासिक सीमा स्मारक 历史界碑	X	भञ्ज्याङ् 山口
□		सानो खर्क 羊圈		गोरेटो 大路		ढुंगा छरिएको क्षेत्र 石块地
☆		खोगोलिक बिन्दू 天文点		बाटो 小路		जङ्गल 森林
△		त्रिकोणमिति बिन्दू 三角点		सीमा रेखा, अस्थाई सीमा स्तम्भ अङ्कित क्रमसंख्या 边界线; 临时界标及界标号码		बन बुट्यान 疏林
⌄		मन्दिर 寺庙		माटोको सीमा 地类界		बुट्यान 灌木丛
⌄		देवल 小庙		काठे पूल 木桥		बांसघारी 竹林
ॐ		चेत्य, माने 經塔; 經堆 (瑪尼堆)		सानो पूल 小橋		आबादी जग्गा 耕地
⌄		माने पर्खाल 瑪尼牆		भोलङ्गे पूल 索橋		चरन 草地

नेपाल र चीन को संपूर्ण सिमानाको नक्सा (पश्चिमी भाग) 尼中邊界全綫圖(西段部份)

सम्मिलित नक्सा १ (क)
附圖一甲

1 : 500 000
 किलो मिटर 10 5 0 10 20 30 40
 इन्चो मिटर ५
 每厘米爲 5 公里
 公里

नेपाल चीन सिमानाको ६२१४.१ मिटर उच्चाई देखि चाक्लो सम्मको पूर्ण बिबरणयुक्त नक्सा

सम्मिलित नक्सा ३

尼中邊界6214.1米高地至恰克洛地區詳圖

附圖三

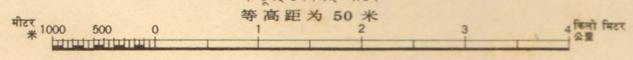
उचाई ४६०१.८ मीटरमा स्वतन्त्र भौगोलिक (ज्याड्रोमिकल) बिन्दु ली नियामकहरू (कोर्गिडेन्ट्स) निकालिएको छन।
座标依据 4605.8 米高地独立天文点起算

उचाई ४६०१.८ मीटर आधार मान्ने स्वतन्त्र भौगोलिक (ज्याड्रोमिकल) बिन्दु ली चापमापक यन्त्र (ब्यारोमिटर) द्वारा यकिन गरी ४६०१.८ मीटर बाट उचाई निर्धारित गरिएको छ।
高程依据气压计测定的 4605.8 米高地独立天文点为 4605.8 米起算

1:50000

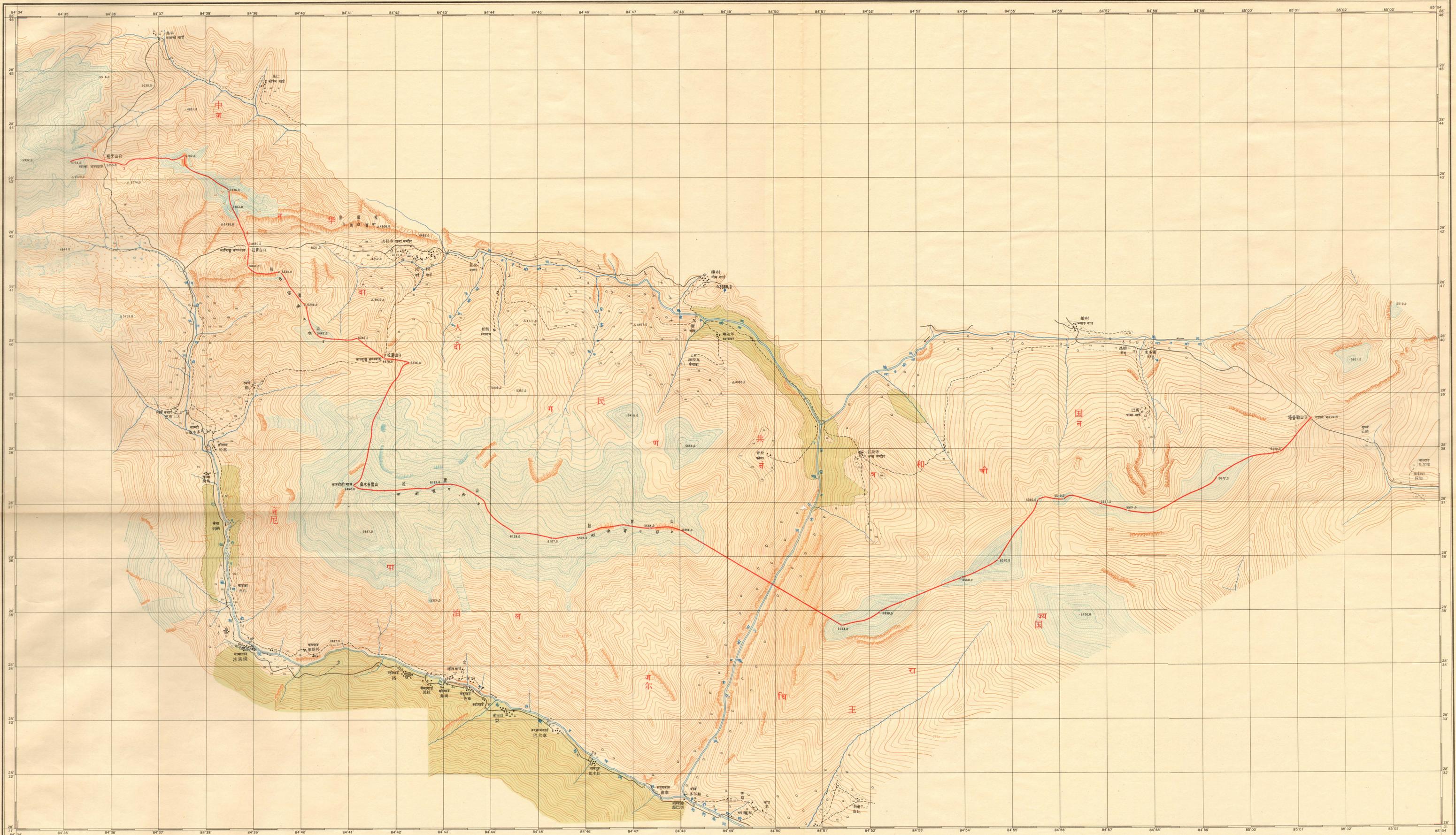
कण्टूरईन्टरभल १० मीटर
等高距为 50 米

२०१८ साल आश्विन २४ को नक्सा अनुसार १९६१ जुलाई १३ मा नेपाल चीन संयुक्त सीमा कमिटीको नं २ संयुक्त सर्वेक्षण सर्वेक्षण गरी तयार गरेको नक्सा।
尼中边界联合委员会第二联合勘察队测绘 1961年7月13日

नेपाल गणतन्त्रात्मक सोभियत (साम्यवादी) विप्लव सरकार (सोभियत) विचारधारा छ।
陸軍部地形研究所 独立天文点起算

尼中邊界格牙山口至塔普勒山口地區詳圖

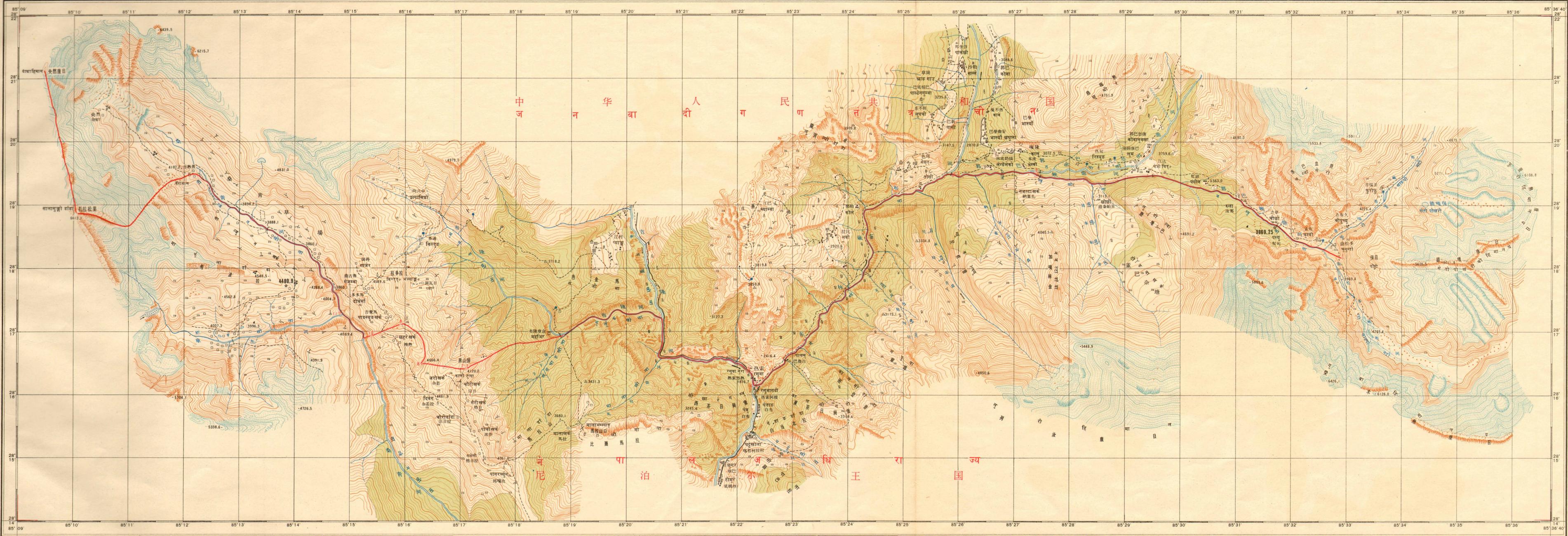
नेपाल गणतन्त्रात्मक सोभियत (साम्यवादी) विप्लव सरकार (सोभियत) विचारधारा छ।
高程依气压计测定的格牙山口天文点为 3989 米起算

1:50000
कन्ट्रोल प्वाइन्ट ० मिटर
等高距 ५० मीटर
० ५०० १००० मीटर

२:१८ मास १९६२ २१ नोभेम्बरमा १९६१ २९ मार्च २ मा नेपाल चीन सिमाना बन्दिने क्षेत्र ३ मा युक्त नक्सा तयार पारी गयो।
尼中邊界聯合委員會第三聯合勘隊測繪 १९६१ 年 ७ 月 ५ 日

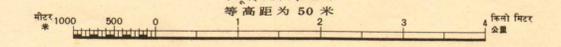
尼中邊界央然康日至曲松多地區詳圖

बुधुपरी र बासुन्दाया स्वतन्त्र भौगोलिक (भ्याटोमेट्रिक) नियामकद्वारा (को.इ.इ.वि.सि.) निकालिएका छन्।
मूल नक्सा १:५०,००० मा आधारित छ।

बुधुपरी र बासुन्दाया स्वतन्त्र भौगोलिक (भ्याटोमेट्रिक) नियामकद्वारा (को.इ.इ.वि.सि.) निकालिएका छन्।
मूल नक्सा १:५०,००० मा आधारित छ।

1:50000
कन्टूर इन्टरवल ५० मीटर
等高距为 50 米

२०१७ साल चैत्र २० गते तत्कालीन १९६१ जनवरी ३ मा नेपाल चीन संयुक्त सीमा कमिटीको रमुवापुलको संयुक्त सर्वेक्षण पुरो तयार गरेको नक्सा।
尼中邊界聯合委員會熱那橋聯合小組測繪 1961年1月3日

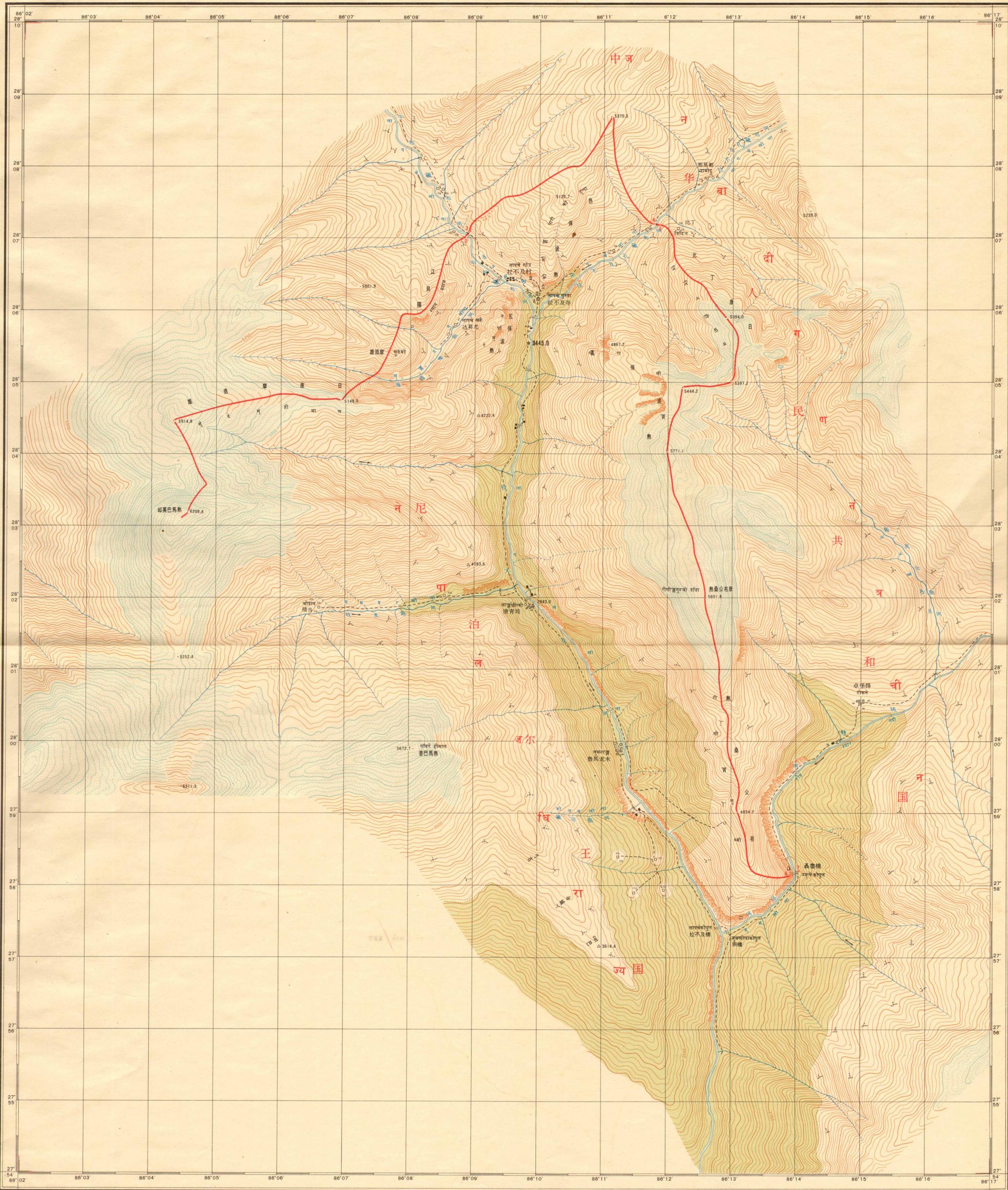
中尼邊界却莫巴馬熱至聶魯橋地區詳圖

चीन नेपाल सिमानाको ६२०८.८ मिटर उच्चलाई देखि न्युले कोपूल सम्मको पूर्ण विवरण युक्त नक्सा

附圖六

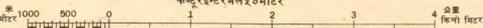
सम्मिलित नक्सा ६

座標依據拉不及獨立天文點起算
सम्बन्धमा स्वतन्त्र भौगोलिक (भौगोलिक) बिन्दुको नियामकहरू (कोन्ट्रोल) निकालिएका छन्।

高程依据气压计测定的拉不及独立天文点为 3445 米起算
सम्बन्धमा आधार मानी स्वतन्त्र भौगोलिक (भौगोलिक) बिन्दुको चाप मापक यन्त्र (व्यारोमिटर) द्वारा पकन मरी ३४४५ मिटर बाट उचाई निर्धारण गरिएको छ।

1:50000
等高距为 50 米
कन्टूर इन्टरवल ५० मिटर

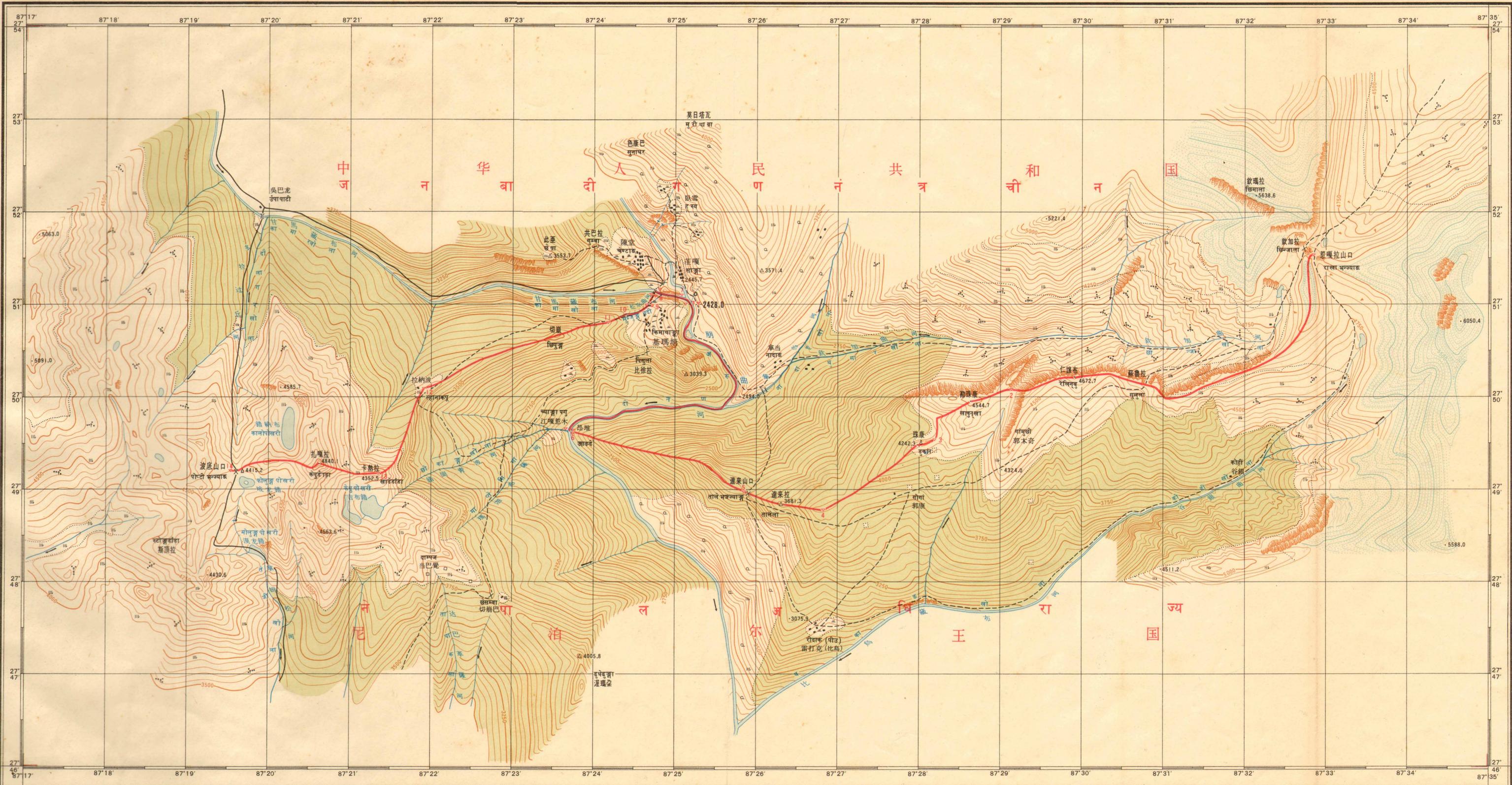

中尼边界联合委员会第四联合勘察队测绘 1961年6月26日

२०१८ साल आषाढ १२ गते तदनुसार १९६१ जून २६ मा चीन नेपाल संयुक्त सीमा कमिटीको संयुक्त सर्वेक्षण सं ४ ले सर्वेक्षण गरि तयार गरेको नक्सा।

尼中邊界波底山口至惹嘎拉山口地區詳圖

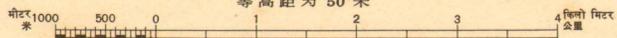
कामा (कर्म साङ्पो) र अरुण (वेङ्चु) नदीको दोभानमा स्वतन्त्र खोलािक (आष्ट्रोलेमिकल) बिन्दु ली नियामकहरू (कोजिडेन्ट्स) निकालिएका छन्।
座标依据甘馬藏布河与朋曲河汇合处独立天文点起算

कामा (कर्म साङ्पो) र अरुण (वेङ्चु) नदीको दोभानमा स्वतन्त्र खोलािक (आष्ट्रोलेमिकल) बिन्दु ली चापपाक बन्द (ब्यारोमीटर) द्वारा यकिन गरी २४२२ मिटर बाट उचाई निर्धारित गरिएको छ।
高程依据气压计测定的甘馬藏布河与朋曲河汇合处独立天文点为 2428 米起算

1:50 000

कण्ट्रोल प्वाइन्ट ५० मिटर
等高距为 50 米

२०१८ साल ज्यैष्ठ १६ गते तदनुसार १९६१ जुन ३० मा नेपाल चीन संयुक्त सीमा कमिटी को नं ५ संयुक्त दलले सर्वेक्षण गरी तयार गरेको नक्सा।
尼中边界联合委员会第五联合小组测绘 1961年6月30日

